

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Bereșana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Coahalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlătneana”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

DIRECTOR
IOAN I. LAPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 7 Aprilie 1907.

Nr. 14.

Modernizare.

Deși ne ținem un popor tinăr, ne mișcăm uneori totuș destul de greu într-o direcție sau alta. Sau cel puțin ajunși cu pași repezi pe o cărare oarecare, în rând cu alte popoare mai culte, se pare că am obosit și stăm locului, lăsând pe alții să înainteze pe drumul apucat. Astfel și pe terenul băncilor noastre, în-cât privește perfecționarea organismului financiar în multe privințe suntem staționari. Adevărata eră a fondărilor a cam trecut, iar acum ne găsim în epoca emisiunilor nouă, și în partea pur financiară mergem, deși nu cu „pași uriași”, bine și destul de repede înainte. Am putea determina acest progres însă mai mult ca o îmbunătățire cantitativă, decât ca o superioritate în calitate. Și ce mai ales ne lipsește este, că procedăm în toate prea tipic, prea după modele învechite.

Prea ne-am dat să lucrăm după șablon, și prea puțin căutăm să individualizăm după loc și timp operațiunile băncilor noastre. Copiem de regulă după modele celebre, și ne mulțumim dacă putem face și noi în mic, ceea ce modelul celebru prestează în mare. Și dacă modelul în una sau altă direcție nu face nici o schimbare de front, fiindcă este în situație așa puternică, cât nu-l atinge nici o concurență, noi cei mici, cari trăim în alte referințe mai primejduite prin influențe străine imediate, observăm cum alții ne iau pe dinainte, dar nu ne urnim din loc, ci așteptăm ca vremurile să ne ridice unde am dori să fim.

Tochmai de băncile mai tinere fiind vorba, acestea ar fi în situație mai facilă a-și croi dela început un plan mai modern de operație. Căci o bancă mare și veche rupe mai greu cu tradiția, pe când o bancă nouă este în situație dela început a accepta idei bune moderne, cum și a nu primi întocmiri, prin cari băncile mai vechi au făcut poate experiențe regretabile.

Este caracteristic cum copiarea aceasta fără scrupuli aduce necesarmente în poziție băncile noastre mari a-și schimba statutele într'un punct sau altul, numai din motiv ca să ferească băncile mai mici de

o imitație nepotrivită pentru acestea, ba chiar în unele cazuri periculoasă.

Ca să demonstrăm prin un exemplu foarte recent cele spuse, n'avem decât să amintim, că adunarea generală din anul acesta a „Albinei” a votat, între alte modificări, și un nou articol în statute (§. 60), care dispune, că „membrii direcțiunii, ai comitetului de supraveghiere și funcționarii institutului nu se pot bucura de credit personal, până sunt în serviciul institutului.”)

Și nu pentru sine a fost necesită „Albina” să înlocuiască această lacună a statutelor sale cu o cautelă de precauțiune, căci în curs de 35 de ani n'a simțit trebuință, și n'ar fi avut nici pe mai departe nevoie de acest paragraf prohibitiv. Dar prima instituție financiară la noi a experiat, că prin copiarea statutelor ei din partea celor mai multe bănci românești, unele lacune din statutele ei, (cari pe „Albina” n'au împedat-o să-și ia un avânt atât de mare), pentru unele institute mai mici a fost direct păgubitoare.

Și prevăzând, că și pe mai departe fondările noastre nouă o să persevereze în obiceiul de a imita, în loc de a crea ceva amăsurat condițiilor locale și regionale, a ținut să ferească pe imitatori de pagube, schimbând modelul. Dacă această reformă făcută de „Albina” vor căuta să o imiteze toate băncile noastre cât mai curând, aci copiarea ar fi foarte nimerită și neescepționabilă. Dar și fără a aștepta o apărare aproape tutelară a intereselor lor speciale din partea celui mai bine fondat institut al nostru, ar fi de dorit, ca băncile noastre să se modernizeze cât mai bine. Să-și dea seamă de condițiile în cari au să muncească și să-și aranjeze singure întocmirile cele mai prielnice unei dezvoltări moderne în cerul lor de operație.

Astfel și în privința conducerii executive a băncilor mai mici nu este totdeauna nimerit, dacă se aleg persoane, cari n'au nici o pregătire pentru afacerile de bancă. Dacă în fruntea institutelor celor mai mari

*) Dispoziția aceasta a existat și până acum la „Albina” și anume de prin anii 1890, dar numai în formă de deciziune a direcțiunii.

de bani românești găsim azi aproape exclusiv juriști distinși să nu se uite, că pe aceștia nu calificația juridică singură i-a pus acolo. Ci personalitatea lor superioară, vaza și reputația lor, în fine toate calitățile de ordin mai înalt ale acestor persoane alese au făcut să fie puși la cârmă ca o cheazășie pentru reușita întreprinderii.

Aceasta însă nu exclude, ca bănci mai mici, cari n'au nici numărul, și mai ales, nici calitatea funcționarilor băncilor mari, să-și aleagă conducători de specialitate.

O modernizare este la loc în aceasta privință, ca și care deja se observă chiar la unele din băncile noastre mai mari, cari înțelegându-și mai bine situația au rupt-o cu trecutul și și-au ales conducători din șirul bărbaților noștri de specialitate destoinici și probați. Cu atât mai mult se impune această regenerare băncilor mai mici, cari înaintează numai încet și adese vacilând pe un teren, care astăzi devine tot mai dificil.

Dar și în alte privințe, chiar la băncile noastre mai mari observăm, cum am spus, numai o dezvoltare în mărime, nu și în natura afacerilor, ci menținându-se în vechile tradiții. Așa de pildă, afară de „Albina“, nu mai emite nici o altă bancă scrisuri fonciare, deși acest ram de operație ar putea ajunge în situație să-l cultive mai multe bănci la noi. Comerțul de efecte publice nu se aclimatizează aproape de loc pe la ghișeurile băncilor noastre, servicii de cec și incassi înstitutele noastre fac în mod de tot sporadic.

Intocmirea „cassetelor de economisire domestice“ încă este introdusă abia la câteva din institutele noastre de bani. De cassele „safe deposits“ nici nu mai vorbim, deși și acestea și-ar putea găsi în orașele mai mari încurând amatori și pe la noi. Schimbul de bani (zarafia) încă este un ram de afaceri, care în locuri aproape de frontieră s'ar putea cultiva cu succes de multe institute.

„Revista Economică“ s'a străduit a pune după putință în curent pe cetitorii săi cu toate întocmirile moderne de bancă, și este gata și în viitor a da înviațiuni și consilii, dacă se cer, în orice parte. Este chestia numai, că vrem să înțelegem rostul vremii, vrem să punem ambiția noastră în interesul dezvoltării noastre și în mod intenziv, sau ne mulțumim numai cu rezultatele ce le-am obținut până acum?

Suntem convinși, că zelul nostru pe terenul economic este neadormit. Numai impulsul de a dezvoltă mai intenz această bună râvnă, slăbește uneori în fața obstacoloilor grei ce ni-se pun în cale, fie din vina proprie, fie din direcție străină țantei noastre.

Organul nostru își va face și pe mai departe datoria, la care s'a angajat și va căuta să se ridice la nivelul cerințelor moderne în interesul băncilor noastre, în a căror serviciu onorific stă. Dacă și băncile noastre vor ține să înțeleagă, cum am zis spiritul timpului, se va vedea. La tot cazul curentul modern

mai curând sau mai târziu le va constrânge, să o rupă cu multe din vechile tradiții, dacă nu vor să rămână staționare, sau chiar să facă un pas înapoi.

E. B.

La chestiunea însoțirilor.

Sub acest titlu în Nr. 8 al „Revistei Economice“ am publicat un articol în care, ocupându-mă de acțiunea pornită la noi în timpul din urmă pentru înființarea de tovărășii, am susținut că ideea însoțirilor nu e înțeleasă în toate părțile cum ar trebui și că unii se lasă ademeniți de scopuri personale pe cari nădăjduiesc să le poată valida prin activarea tovarășilor.

Am făcut aceste constatări pe baza propriilor experiențe fără să amintesc nume, fără să vizez direct persoane, pentru că scopul mi-a fost să discut chestiunea în general și să atrag luarea aminte asupra unor apariții, cari eventual ne-ar putea cauza mari rele, dacă în acțiunea ce se pornește — pe lângă însuflețire — nu vom fi și cu precauțiunea de lipsă. În celelalte am arătat și susținut necesitatea înființării de tovarășii.

Din scrisorile mele însă dl P. Cioban în Nrii 49 și 50 ai ziarului „Lupta“ concludă că aș suspiciōnă buna credință a preoților, învățătorilor și altor fruntași și că aș ponigri și compromiță ideea însoțirilor. Două învinuiri absolut falze.

Revin astăzi asupra acestei chestiuni, nu pentru dl Cioban al cărui ton veninos m'ar dispensează de orice răspuns, ci pentru ceice, necunoscând articolul meu, ar putea fi eventual induși în eroare prin acuzele neintemeiate ce mi-se aduc.

Am susținut și susțin și astăzi că ideea însoțirilor nu e înțeleasă pretutindenea cum ar trebui și cum am așteptă. Căci dacă ideea ar fi înțeleasă cum trebuie, vedere-am noi, ca la nimenea pe lume, că această frumoasă idee e luată ca pretext pentru înființarea de societăți pe acții în sale de câte 2—300 de fumuri? Desigur că nu. Până acum motivam necesitatea băncilor cu stereotipul „de a veni în ajutorul poporului agricol“. De azi înainte însă se vede că pornim a face societăți pe acții pentru — vorba vine — a înființa tovarășii. Am mai înțelege de-ar fi vorba de-o centrală. Dar așa, cum? Nu se poate admite cu nici un preț, că ideea e înțeleasă când în loc de a înființa tovarășii în comunele mici, luăm calea mănuzului și facem bănci ca să întocmim cu ele tovarășii. Mângăie-se orișicine cu gândul c'am fi înțelepți și pricepuți, mie unuia — între astfel de împrejurări — nu mi vine a crede. Ori, în fine, putem noi admite că ideea e înțeleasă cum ar trebui, când am fost martori, că îndată ce s'au cerut onora și altora serviciile morale ce trebuie să se presteze pentru tovarășii, s'au retras dela acțiune? Nu, niciodată, oricât de mult s'ar supără oamenii de sama dlui Cioban.

Poate că în alte părți de ex. în Banat — cum ne asigură dl Cioban — să stăm mai bine. De acolo avem o singură experiență: adunarea dela Timișoara, care nu ne prea poate încântă și cu care — oricât de mult i-ar plăcea dlui Cioban să susțină neadevăruri — nu m'am identificat și la aceea n'am participat. Incolo, ce va mai fi prin Banat, nu știu. Poate că sunt și de aceia cari vor fi numai tovarășii în cap, dar dacă nu se arată, dacă nu fac nimic în

public, de unde să-i știm? Astfel de oameni nici n'au motiv de supărare. Ivească-se, arate-se și noi le vom concede ce este al lor, ba de va fi lipsă ne vom și retrace ca să le dăm chiar și locul nostru.

*

Sustin mai departe și a doua afirmațiune: că adecă unii se lasă ademeniți de scopuri personale, pe cari nădăjduiesc să și-le poată validită sub pretextul tovărășilor. La aceasta mă îndreptătește nu numai cele arătate mai sus, cari toate dovedesc că conziderațiunile de interes personal sunt suprapuse celor altruistice, ce trebuie să formeze temeiul acțiunilor pentru înființarea de tovărășii, ci și alte experiențe ce am făcut, experiențe, pe cari nu țin de lipsă să le aduc în publicitate. Și din cauza această nici un om cu minte nu se poate simți jignit precum de bunăsamă nici prin cele scrise mai înainte nu se va fi simțit nimenea jignit, cu atât mai puțin cei pretexțați de dl Cioban. Astfel nu se vor fi simțit jigniți nici fruntașii din 1873, pe cari după 34 de ani îi invoacă fără rost dl Cioban în o cauză care se referă la relații actuale și a căror părere o citează, probabil, poate numai pentru a da un specimen din argumentele istorice cu care se pregătește să se răfuiască cu d-nii Petrescu și Popp. Suntem siguri, mai departe că prin cele scrise de noi nu se va fi simțit jignit nici dl Osvadă, care ne cunoaște și înțelege cu mult mai bine decât celele il ia în apărare. Cât despre preoții, învățătorii și fruntașii dlui Cioban — ce să zicem? Oamenii cinstiți, cinstiți și nesuspționați rămân și în fața noastră chiar și dacă nu riscăm a ne face apărătorii lor. E și ridicol a presupune altcum, iar a face ce face domnul Coban însemnează a căuta nod în papură. Și dacă s'ar mai găsi un al doilea domn Cioban, acela întâi dânsului ar trebui să-i facă proces de intențiuni, întrebându-l pe cine suspționează, când susține că „am folosit întunerecul pentru exploatarea țaranului“? Dar cine s'o facă? Noi — niciodată. Ne mulțămim a constată că domnul Cioban în graba de a se face grozav, n'a băgat de samă că se bate cu propriile sale mâni.

*

Dar dl Cioban nu se mulțamește numai cu atât, ci merge mai departe în a mă nedreptăți. Mă învinește că ponigresc și discreditez ideea însoțirilor. E un cutezat neadevăr acesta, pe care nu știm îl susține dânsul inadins ori din nepricepere. Se vede că dânsul n'a cetit cu atențiune articolul meu, ori apoi nu l-a înțeles, pentrucă atunci ca om serios, n'ar fi putut susține lucruri luate din vânt. Doar în articolul din cauză am arătat fără șială și fără a teme tantiemele și dividendele băncilor — cum atât de urât suspționează dl Cioban — că însoțirile sunt de neapărată lipsă pentru emanciparea economică a poporului nostru și că ele — departe de a lucra contra intereselor băncilor — sunt chemate să întregescă activitatea acelor și să umple niște lacune pe cari băncile nu le-au putut și nu le vor putea umplea. Și cu toate acestea se găsește un om, care cutează la lumina zilei să te învinuiască de dușman al însoțirilor, deși le susții cu toată hotărrea. Tristă morală.

Dar să admitem că d-nul Cioban preocupat prea mult de turma ce și-a propus să păzească, n'a putut ceti din articolul meu aceea ce eră scris și ce o lume întreagă a cetit, totuș credem că dela un om cu pretenții de a cunoaște chestiunea tovărășilor s'ar cere ca cel puțin literatura noastră de acest gen s'o cunoască bine cu atât mai mult cu cât e atât de mică. S'ar cere să știe cel puțin că cel asupra căruia încearcă să se ridice, învinuindu-l de dușman al însoțirilor

a scris cândva o lucrare anume,* in care a susținut și pledat pentru ideea tovărășilor. ne mai amintind de alți articoli în care a arătat, că viața noastră economică numai pe baza principiului mutualității se poate organiza. Atunci de bunăsamă ar fi înțeles, că nu se cuvine a arăta locul altora, câtă vreme pe al tău nu ți-l stăpânești destul de bine. Ar fi înțeles că în loc de a mă aviză pe mine la teoria asigurării și la afacerile băncii austro-ungare, ar fi fost mai consult să știe despre sine cu ce ar fi avut „să se distragă“ — expresia e a dânsului — înainte de a debuta în public. Ei, dar n'avem ce face. Nimica nu poate apare altcum decât cum este.

Atât relativ la învinuirea domnului Cioban.

Cât privește partea personală a celor scrise de dl Cioban, mărturisesc că — deși acele poartă timbrul unei intolerante îngrijitoare — nu mă jignesc. Ele pot cel mult caracteriză pe dl Cioban; în nici un caz nu pot neliniști o conștiință împăcată. Astfel de lucruri nu ne vor stângeni în calea ce am apucat, ci — vom merge înainte.

I. I. L.

Societăți cooperative pentru pământuri.

În rubrica economică a unui mare ziar maghiar din capitală s'a sulevat de curând o idee, care merită întreaga atențiune și a cetitorilor și cercurilor noastre conducătoare, căci realizarea ei, între împrejurările actuale nu imposibilă, ar formă o nouă zală în lanțul măsurilor, ce din toate părțile se propun pentru mântuirea elementului maghiar, afirmative periclitat în existența sa mai ales în Transilvania din partea institutelor de bani „valahe“.

Noua măsură propusă pentru întărirea lăuntrică a celor periclități este *acuirarea sistematică și neînteruptă, a cât mai număratoase și întins proprietăți fonciare pe seama Maghiarilor și aceasta pe calea unor societăți cooperative pentru acuirarea de pământuri*, ce ar fi a se fondă pe baze largi din partea societății maghiare din întreaga țara.

Societatea aceasta ar fi chemată a urmări cu atențiune și a ține în evidență toate licitațiile, a se prezentă la ele și prin organele ei a cumpără proprietățile, cari apoi s'ar distribui amăsurat unui plan bine chibzuit exclusiv între Maghiari, cu prețul de cumpărare, plus o parte proporțională a speselor de manipulație, cari pe lângă o activitate spornică a singuraticelor societăți cooperative, puse sub o conducere centrală bună — se zice — nu pot fi mari. O acțiune atât de însemnată, fără sprijinul cercurilor oficiale, firește, nici inchipui nu se poate. Autorul articolului, cu care ne ocupăm însă nu cere mult, căci după părerea sa, sprijinul va fi necesar numai în două direcții.

Deoparte ministrul de justiție ar îndrumă autoritățile de carte funduară, ca despre toate licitațiile ordonate pe teritoriul lor să înștiințeze respectiva societate cooperativă de pământuri inmanuându-i câte un exemplar al edictului de licitație. De altă parte judecătorii ar permite și ar da posibilitate reprezentanților societății, de a-și lua informațiuni asupra stadiului în care au ajuns cauzele coapte pentru licitație.

Societarii s'ar recruta în prima linie dintre advocații și candidații de advocați „patriotici“, apoi dintre funcționarii administrativi și alți patrioți buni. Dar

*) „Probleme sociale și economice“. Brașov 1904. Lucrare tipărită de despărțământul Brașov al „Asociațiunii“.

autorul ar dori să vadă între societari și pe juzi și alt personal judecătoresc mai de frunte.

Pentru mai bună diviziune a muncii societățile cooperative ar trebui fondate după sediile tribunalelor, cu centrale de mijloc la sediile tabelor regești, iar organul central să fie în Budapesta „pentru a putea câștiga, asigura și susține un anumit contact cu colonizările statului”.

Cum ar lucra aceste societăți? Ar conștiga edictele de licitație după comune și ar procura imediat schița imobilelor de licitat. Directiva ar fi: *concentrarea rasei*, spre care scop societatea și-ar compune mapele sale proprii.

La licitația moșiei destinate spre cumpărare s'ar prezenta la invitarea societății, cel mai de aproape avocat sau substitutul său, ori delegatul exmis din centru. Dacă aceasta se poate face *incognito*, cu atât mai bine. Cumpărare până la $\frac{1}{3}$ -a parte a prețului de estimare necondiționat; până la $\frac{1}{2}$ sau $\frac{3}{4}$ parte după împrejurări, de dragul concentrării, a scopului urmărit; — la ocaziune binevenită chiar și peste prețul de estimare.

Ar urmă apoi inventarizarea, trecerea în mapă, combinarea cu altă moșie, cumpărată mai înainte; conștopirea, vânzarea din mână liberă, cu prețul cumpărării, plus spese de manipulație, la persoane potrivite, după posibilitate la cele lipsite de pământ, ca astfel să ajungă mici proprietari. Prețul de cumpărare ar putea rămâne pe proprietate ca sarcină, cu scadență potrivită, interese moderate.

Intregă organizația fondată ca asociație ar sta sub suprerna inspecție a ministrului de agricultură.

Insemnatele capitaluri necesare pentru acuirea atâtor moșii, autorul crede, că se vor putea cu ușurință aduna; le vor anticipa „în vederea mărețului scop urmărit” municipiile, orașele, băncile și asociațiile patriotice și mai ales societățile culturale și economice maghiare: E. M. K. E., E. G. E., O. M. G. E. și cum se mai numesc, cari indeosebi în ținuturile mai expuse au — zice — datorință morală a conșlucra la micșorarea și delăturarea pericolului.

Realizarea ideii sulevate nu este ușoară, dar pedecile se micșorează în măsura în care se poate câștiga pentru ea interesarea cercurilor oficiale și semi-oficiale, cari având a conșlucra la promovarea mărețului scop, după posibilitate, „incognito”, am aveă de a face cu un fel de „camorra” sau „maffia” economică, în fața căreia prea natural nu vom putea sta nici noi băncile și societatea română în neactivitate ci va trebui și noi să ne organizăm, dacă nu pentru alta, cel puțin pentru a conservă ceea ce numim astăzi al nostru.

„Ardeleana”.

— Răspuns ziarului „Lupta”. —

(Continuare).

Am zis că un edificiu de K 137,000 — căci cu atâta e luat la inventar Hotelul central — nu poate fi conșiderată ca cauză de imobilitate pentru un institut financiar cu un capital societar de o jumătate de milion, cu fonduri de rezervă mai tot atât de mari și cu active de aproape cinci milioane.

În privința mobilității singura critică ce ar putea suferi bilanțul „Ardelenei” ar fi aceea ce peste tot se poate aduce băncilor provinciale din țara noastră, adevărate pretenziunile de durată lungă și împrumuturile cambiale țărănești, cari de fapt sunt tot atât de puțin

mobile ca orișicari alte credite reale. Dar și această critică numai atunci ar fi avut loc dacă s'ar fi putut constată că direcțiunea nu dă atențiunea cuvenită acestui inconvenient și nu face nimic pentru delăturarea lui. În cazul de față însă aceasta nu s'a întâmplat.

Dar pe cât de nepotrivit e exemplul cu care dl T. Mihaiu a voit să dovedească alterarea principiului mobilității și lichidității pe atât de hazardate îi sunt și socotelile ce le face relativ la Hotelul central. Dânsul arată că hotelul a rentat 4% iar valoarea acestuia de K 177,000 s'ar fi putut plasa în împrumuturi cu 8%, deci s'a perdut în curs de 8 ani diferența de 4%, ceea ce zice că ar face circa K 70—80,000. Chiar dacă ar fi toate asemenea, dacă hotelul totdeauna ar fi fost luat la active cu K 177,000 ceea ce nu e, și dacă ar fi opt și nu mai puțini ani de când se întreprinde hotelul, chiar și atunci diferența de 4% după K 177,000 în decurs de opt ani face numai K 56,000 și nu K 70—80,000. Ba chiar dacă am socoti această diferență cu interese la interese ceea ce nefind just nu se poate admite, și atunci am ajunge numai la K 67,800 și nu la 80,000.

Ne-am permis aceste mici calcule nu de alta ci numai pentru că e bine să se știe, că în materie de finanțe, nici chiar când se face critică nu e permis a se scutura la cifre fără control corespunzător.

Dar abstracție făcând dela partea matematică a chestiunii, noi credem că diferența de 4% ce și-o ia de bază dl Mihaiu nu poate fi admisă pentru că dacă socotim cheltuielile de administrație, dare, riziuri, amortizări etc., dobânda brută de 8% la împrumuturi se reduce cel puțin cu 1—2%. Astfel și din punct de vedere al realității, socoteala domnului Mihaiu nu e justă.

În sfârșit dl Mihaiu de bunăsamă știe că cei dela o bancă nu numai pentru aceia sunt puși acolo ca să fructifice capitalurile cu dobânda cea mai mare posibilă, ci ca prin o bună chibzuială să întocmească și angajeze capitalurile astfel încât, — fără să peardă din vedere interesele acționarilor — să asigure desvoltarea băncii pentru viitor, să ia din vreme măsuri de precauțiune pentru orice timpuri, și apoi ca instituțiune publică să caute să facă și serviciu societății în care există etc. etc. Toate acestea să le facă dacă trebuința cere chiar și renunțând la o parte din câștigurile momentane. Multime de rezoane de politică financiară și economică determină pe conducătorii unei bănci să renunțe la câștiguri temporale în vederea unor scopuri ce se urmăresc pentru viitor. N'avem decât să ne gândim la stocul de efecte publice al băncilor, care în urma urmelor numai câștig nu poate fi pentru un institut. Efectele publice se susțin cu mari jertfe și cu toate acestea politica rațională de bancă le conșideră ca un câștig. Tot asemenea un edificiu, care mai mult sau mai puțin servește și interese publice, care — oricât ar contesta-o unii — ridică nimbul unui institut, și a cărui valoare reală crește mereu, nu poate fi judecat ca o pierdere pentru bancă. Ba dacă conșiderăm că în asemănare cu edificiile altor institute de bani — cum de pildă e cazul hotelului „Ardelenei” — rentează mult mai bine, critica trebuie să înceteze.

Zidirea hotelului deci nu poate fi conșiderată ca o politică „diletantă” oricât ne-am uita prin „prisma științei și practicei de bancă” ci ca o politică chibzuită și în conformitate cu interesele institutului. Iar dacă dl Mihaiu ar fi luat notă și despre faptul că aceeaș direcțiune a băncii care a zidit hotelul, a isbutit să pună institutul și în posesiunea unui alt mare

edificiu din oraș, care rentează 8% de bunăsimă că nu riscă a numi pe alții „miopi”. Dănsul pe lângă puțină osteneală ar fi putut vedea destule puncte luminoase în activitatea trecută a conducătorilor „Ardeleanei” și s'ar fi incredințat că prin zidirea hotelului nu s'a comis nici un „delict material față de popor” pentru că tocmai în urma politicii urmată, banca a dispus de atâtea mijloace de credit încât prin cele câteva zeci de mii plasate în hotel, clientela și interesele noastre economice n'au suferit, găsind totdeauna la „Ardeleana” izvoare destule, primire bună și părtinire dreaptă. (Va urma).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Aprilie 1907.

Pe piața internațională de bani nu se arată încă nici un simptom, din care să se poată prevedea o ameliorare. Dintre toate piețele europene, cea mai mare încordare domnește în Berlin, unde de încheierea cvar-talului s'a apelat în măsură extraordinară la serviciul băncii imperiale germane. Ce urmări va avea această încordare, dacă va fi de durată, acum nu se poate prevedea. În tot cazul despre o reducere a etalonului în Berlin, care acum este 6%, nu poate fi nici vorbă. Din contră, dacă banca Francei ar mai urcă cât de puțin rata oficioasă, iar capitaliștii francezi, cari au plasat în Berlin mai multe sute de milioane mărci și-ar retrage de acolo capitalurile lor, o nouă urcare a etalonului în Berlin ar fi aproape inevitabilă.

Deasemenea și situațiunea băncii austro-ungare arată la 30 Martie o creștere considerabilă a imprumuturilor și slăbirea stockului metalic. Cu toate acestea faimele despre urcarea etalonului la banca noastră de emisiune, nu sunt bazate. Câtă vreme discountul privat rămâne neschimbat și devizele nu se scumpesc și anume în mod esențial, credem că chestiunea urcării etalonului în Viena și Budapesta nu este actuală, de aceea nici nu se va pune la ordinea zilei în ședința de azi a consiliului băncii austro-ungare. Situațiunea băncii austro-ungare arată o circulațiune de bilete de 1825·9 milioane, scăzând rezerva de bilete libere de dare la 10·34, și metal nobil 1438·76 milioane, în scădere cu 8·46 milioane coroane. —n.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Ardeleana”, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Orăștie. Adunarea generală a acestui institut a avut loc la 28 Februarie 1907 sub prezidiul dlui Dr. Ioan Popu, prezid. institutului, fiind notar dl Simion Vlad, iar verificători ai procesului verbal d-nii Dr. Romul Dobo, medic și Ioan I. Vulcu, comerciant, toți acționari. Prezenți au fost 30 acționari, reprezentând 2448 acțiuni cu 2313 voturi.

Profitul net de K 92,402·97 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 50,000.—. Fondului de rezervă K 3,370·15. Scopuri filantropice-culturale K 5,044·18. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 7,414·33. Tantieme directorului și funcționarilor K 5,392·24. Fondului de penz. K 6,000.—. Fondului special de rezervă K 12,000.—. Pentru organizarea serviciului de informație K 2,000.—. Profit transportat pro. 1907 K 1,182·07.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Pentru Casa națională din Orăștie K 2,500.—. Gimnaziului gr.-or. român din Brad K 1,000.—. Atelierului de țesut din Orăștie K 300.—. Bisericii greco-ort. române din Mărtinești K 100.—. Școlii din Bozeș K 100.—. Școlii din Cigmeu K 100.—. Anticipațiuni restituite K 550.—. La dispozițiunea direcțiunii K 394·18.

Dividenda s'a fixat cu 10% = K 10 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Martie n. 1907.

În direcțiune s'au ales d-nii: Dr. Ioan Popu, Dr. Silviu Moldovan și Dr. Romul Dobo.

În comitetul de supraveghiere s'a ales domnul: Ioan Popoviciu.

„Bihoreana”, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Oradea-mare și-a ținut adunarea generală la 27 Februarie 1907 sub prezidiul domnului Iosif Vulcan, fiind notar dl Dr. Coriolan Pap, iar verificători ai procesului verbal domnii Ioan Popp, Dr. Demetriu Kis și Ioan Genț. Au fost prezenți 54 acționari, reprezentând 1033 acțiuni cu 689 voturi.

Profitul net de K 71,037·05 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 36,000.—. Fondului de rezervă K 15,000.—. Scopuri filantropice-culturale K 1,420·74. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 6,155·55. Tantiemă directorului executiv K 1,231·11. Tantiemă funcționarilor K 1,641·48. Fondului de penziune K 4,000.—. Fondului de rezervă pentru perderi K 1,000.—. Fondului de rezervă pentru perderi la efecte K 600.—. Onorare și remunerațiuni K 1,410.—. S'a transpus pe anul 1907 K 2,578·17.

Impărțirea sumei de K 1,420·74 destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a concretizat direcțiunii.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 12 de cupon și se plătește cu începere dela 28 Februarie 1907.

În direcțiune s'a ales d-nul Samuil Ciceronescu, iar în comitetul de supraveghiere dl Dr. Valer Hetco.

S'a decis urcarea capitalului dela K 600,000 la K 1,200,000.

S'au modificat §§-ii 4, 6, 7, 9, 19, 22, 23, 26, 33, 48, 49, 61, 62 și 100 din statute.

S'a decretat ca organ oficial al societății „Revista Economică”.

„Cassa de păstrare”, societate pe acții în Mercuria. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 5 Martie n. 1907 sub prezidiul d-nului Ioan Droc, fiind notar d-nul Nicolae Simulescu, iar verificători ai procesului verbal domnii Adam Micu și Ilie Floașu. Prezenți au fost 55 acționari, reprezentând 675 acțiuni cu 142 voturi.

Profitul net de K 15,975·01 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 8,960.—. Fondului de rezervă restul de K 7,015·01.

Pentru scopuri de binefacere se dă în fiecare an: a) 1/2% a intereselor fondului de rezervă bisericii gr.-or. române din loc pentru susținerea școlii sale, iar restul de 1/2% a intereselor fondului de rezervă b) se dau fondului de binefaceri.

Dividenda s'a fixat cu 7% = K 7 de cupon și se plătește îndată după adunarea generală.

În direcțiune s'au ales în locul celor 2 membrii eșiți prin sortare: dl Dr. Nicolae Schiau în locul dlui Dumitru Comșa, iar dl George Muntean s'a reales.

În comitetul de supraveghiere s'au ales domnii: Nicolae Hențu, Ioan Dăian, Vasilie P. Dobrescu, Ioan Dragomir și Moise Opreșiu.

„Ciacovana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Ciacova. Drept completare a raportului nostru asupra adunării generale a acestui institut publicat în Nrul 12 a. c. adaogăm că în comitetul de supraveghiere a fost ales ca membru nou d-nul George Munteanu..

„Crișana“, societate de economii și credit în Brad. Al XVI-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active totale de K 1.265,959, cu K 186,739 mai mari decât în anul 1905 și cu un profit net de K 40,391. în creștere față de anul precedent cu K 16,436. Creșterea cea mai însemnată o arată dintre active Impr. pe obligațiuni, anume dela K 512,425 la K 621,007, apoi Realitățile dela K 62,773 la K 126,761. Escontul s'a sporit cu circa K 9,300 la K 319,712 și Imprum. hipotecare cu circa K 7,000 la K 134,613. Dintre pasive au crescut Capitalul fundamental cu K 6,204 la K 100,604 împărțit între 133 membrii cu 1,020 părți fundamentale. Rezervele prezintă considerabila stare de K 111,320 față de K 102,657 în 1905. Depozitele spre fructificare au crescut cu aproape K 100,000. la K 847,138 și Reescontul dela K 89,000 la K 140,000. Venitul brut de K 112,499 este în creștere față de 1905 cu circa K 25,100.

Adunarea generală s'a ținut la 24 Februarie a. c. și profitul net de K 40,391·04 s'a hotărât a se împărți, conform propunerii direcțiunii, precum urmează: Dividendă K 11,678·17. Fondului de rezervă K 8,611·02. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 6,399·91. Scopuri de binefacere K 9,805·52. Fondului de penziune K 2,396·52 și transpus pe 1907 K 1,500.

Cuota de binefacere de K 9,805·52 s'a distribuit astfel:

Rata I-a a cotei anuale din suma de K 50,000, votată pentru completarea gimnaziului din Brad la 8 clase, și solvindă în 8 ani consecutivi K 6.250.—. Fondului gimnazial din Brad K 2,000.—. Fondului protoprezbiteral al Zarandului K 500.—. Bisericeii gr.-or. din Brad pentru școală K 400.—. Bisericeii gr.-or. din Mihăleni pentru școală K 50.—. Bisericeii gr.-or. din București pentru școală K 50.—. Bisericeii gr.-or. din Juncul-de-sus pentru școală K 50.—. Bisericeii gr.-or. din Mucundorf pentru școală K 10.—. Scaunului școlar din Prihodiște-Tătărești K 50.—. Mesei studenților dela gimnaziul din Brad K 100.—. Mesei studenților dela gimnaziul din Brașov K 50.—. Mesei studenților academici din Cluj K 30.—. Societății „România jună“ din Viena K 20.—. Pentru înființarea unei școli de industrie în Cămpeni K 20.—. Studentului iurist Sabin Dan pentru continuarea studiilor K 120.—. Studentului de clasa VIII Dionisiu Benea, Brașov K 50.—. La dispoziția directorului executiv K 55·52.

„Doina“, institut de credit, societate pe acții în Cămpeni și-a ținut adunarea generală la 12 Martie 1907 sub prezidiul dlui Romul Furdui, fiind notari domnii Dr. Basiliu Preda și Dr. Zosim Chirtop, iar verificatori ai procesului verbal domnii George M. Corcheș și Vasile Andres. Prezenți au fost 14 acționari, reprezentând 435 acțiuni cu 435 voturi.

Profitul net de K 15,332·08 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 6,000.—. Fondului de rezervă K 5,000.—. Scopuri filantropice-culturale K 1,471·88. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 1,525·26. Funcționarilor K 234·66. Fondului de penziune K 1,101.—.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Gimnaziului gr.-or. din Brad K 500.—. Fondului protoprezbiteral din Cămpeni K 400.—. Mesei studenților gr.-or. din Brașov K 100.—. Mesei studenților gr.-or. din Brad K 100.—. Mesei studenților gr.-cat. din Blaj K 50.—. Reuniunii femeilor române din Abrud, Sat și jur K 100.—. Despărțământului Astrei Abrud-Cămpeni K 40.—. Reuniunii de cântări și muzică din Cămpeni K 31·88. La dispoziția direcțiunii pentru scopuri filantropice K 150.—.

Dividenda s'a fixat cu 10% = K 10 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Maiu 1907.

În comitetul de supraveghiere s'au ales domnii: Demetriu Goia, Iosif Gomboș, Ioan Nicola, Nicolau Cothișel și George M. Corcheș.

„Iulia“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Alba-Iulia. Bilantul acestui institut pe 1906 arată în comparație cu cel al anului 1905 următoarele schimbări mai esențiale: la totalul activelor o creștere de K 38,215 la K 1.128,531; la Imprumuturi hipotecare dela K 195,681 la K 207,073, la Escont din contră o reducere de circa K 7,000 (starea K 777,018). Ca și în anii precedenți acest institut a avut și la finele anului 1905 Depuneri proprii anume în sumă de K 60,653. Dintre pasive au crescut Rezervele cu K 4,000. la K 115,197 și Depozitele spre fructificare cu circa K 21,000 la K 826,785. Venitul brut de K 92,733 este mai mare decât în 1905 cu circa K 11,000, iar profitul net de K 31,341 în creștere față de anul precedent cu circa K 8,000.

Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 6 Martie 1907 sub prezidiul d-nului Nicolau Florescu, fiind notar dl Ioan Teculescu, iar verificatori ai procesului verbal d-nii Ioan Cirlea și Florian Rusan. Au fost prezenți 19 acționari, reprezentând 629 acțiuni cu 629 voturi.

Profitul net de K 31,341·28 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 14,000.—. Fondului de rezervă K 1,317·06. Scopuri filantropice-culturale K 1,461·50. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 4,741·32. Tantiemă directorului executiv K 1,053·64. Tantiemă funcționarilor K 1,053·64. Fondul separat de asigurare K 2,817·06. Fondul de penziune K 2,817·06. Fondul de zidire K 2,000.—.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Fondului existent pentru înființarea unui conviciat al copiilor săraci români dela gimnaziul romano-cat. din Alba-Iulia K 400. Reuniunii pompierilor din Alba-Iulia K 30. Ajutor pe anul școlastic 1906/7 la 6 studenți români dela gimnaziul romano-cat. din Alba-Iulia K 300. La dispozițiunea direcțiunii K 323·64. La fondul general de binefacere dotațiune K 407·86.

Dividenda s'a fixat cu 14% = K 14 de cupon și se plătește cu începere dela 20 Martie 1907.

În direcțiune s'au ales d-nii: Augustin Mazzuchi și Stefan Crișian, iar în comitetul de supraveghiere dl Constantin de Colbasi.

„Lipovana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Lipova și-a ținut adunarea generală la 21 Februarie 1907 sub prezidiul dlui Voicu Hamsea, fiind notari d-nii Ioan Cimponeriu și Iuliu Ciugudean, iar verificatori ai procesului verbal domnii Dr. Traian

Putici și Dr. Pompil Cioban. Prezenți au fost 20 acționari, reprezentând 216 acțiuni cu 188 voturi.

Profitul net de K 24,705.06 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 9,000.—. Fondului de rezervă K 5,470.51. Scopuri filantropice-culturale K 1,644.05. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 3,300.—. Tantieme funcționarilor K 820.—. Fondului de penziuni K 500.—. Fondului pentru acoperirea eventualelor pierderi K 1,500.—. Remunerațiune directorului executiv K 2,470.50.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Episcopiei din Timișoara rata III K 400.—. Reuniunii femeilor române din Lipova K 100.—. Fondului școlar din Lipova K 50.—. Fondului protopopesc din Lipova K 50.—. Alunneului din Timișoara K 50.—. Alunneului din Arad K 50.—. Pentru edificarea școlii din Vormeat K 100.—. Școlii de fete din Arad rata II K 50.—. Bisericii din Căpuția K 50.—. Societății „România Jună” K 20.—. Societății „Petru Maior” K 20.—. Societății „Carmen Sylva” K 20.—. Mesei studenților din Brad K 20.—. Mesei studenților din Brașov K 40.—. Școlii comerciale din Brașov K 20.—. Fondului școlărilor bolnavi din Lipova K 20.—. Fondului spitalului teologic din Arad K 10.—. Societății contra tuberculozei din Timișoara K 100.—. Gimnaziului gr.-or. român din Brad rata I K 200.—. Pompierilor din Lipova K 10.—. Premii școlărilor din tractul Lipovei K 264.05.

Dividenda s'a fixat cu 9% = K 18 de cupon și se plătește cu începere dela 21 Februarie a. c.

In direcțiune s'au ales d-nii: Alexandru Ciugudean și Petru Popp.

In comitetul de supraveghiere s'au ales domnii: Vasilie Beleş, Stefan Bordoșiu, Vasilie Bogoi și Dimitrie Maci.

„Nădlăcana”, institut de credit și de economii. soc. pe acții în Nădlac. Bilanțul acestui institut pe anul de gestiune 1906, s'a încheiat cu active de K 969,342, cu circa K 163,000 mai mari decât în 1905, anume a crescut Escontul, unicul ram de afacere activ cu K 140,892 la considerabila sumă de K 912,102. Din aceasta sunt reescontate K 527,229, adică 57.80%, dovadă că se face în mare măsură uz de creditul disponibil. Dintre pasive au crescut Rezervele dela K 13,802 la K 16,000 și Depozitele spre fructificare cu K 22,307 la K 300,619. Interesele tranzitoare anticipate cu toate că interesele încasate au crescut cu circa K 13,000 la K 67,823 totuși sunt în reducere față de 1905, fiind prezentate cu K 5,860. Venitul brut de K 68,240 a crescut față de 1905 cu circa K 14,000, iar profitul net de K 12,193 este mai mare decât în anul precedent cu K 2,735.

Adunarea generală și-a ținut-o acest institut la 19 Februarie 1907 sub prezidiul dlui Petru Truția, fiind notari d-nii Aureliu St. Șulutiu și Romul Tăucean, iar verificători ai procesului verbal d-nii Pavel Mercea și Uroș Totorean. Prezenți au fost 47 acționari, reprezentând 767 acțiuni cu 315 voturi.

Profitul net de K 12,193.13 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 6,000.—. Fondului de rezervă K 2,719.31. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 1,294.75. Fondului de penziuni K 315.07. Marce de prezență direcțiunii și conziliului de cenzori K 1,484.—. Remunerații funcționarilor K 380.—.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit în decursul anului.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 6 de cupon și se plătește cu începere dela 19 Februarie 1907.

In direcțiune s'au ales domnii: Nicolau Chiciu, preot în Nădlac, în locul domnului Nicolau Pătean tin. sortat.

In comitetul de supraveghiere s'au ales domnii: George Maior, preot în Seitin, în locul vacant a lui Simeon Lugoșan

Direcțiunea a prezentat adunării generale un proiect de modificare a statutelor, care proiect primindu-se, s'a sistematizat „postul de președinte al direcțiunii” care post nou s'a întregit prin noul membru ales în direcțiune dl Nicolau Chiciu, preotul din Nădlac.

Ustredni banka ceskych sporitelen din Praga, care întreține cu multe din băncile noastre strânse legături de afaceri, și-a ținut a IV-a adunare generală ordinară la 24 și 25 Martie a. c. Au fost prezenți la 400 de acționari și reprezentanți.

Institutele acționare române, în total 4 cu 135 acții dela emisiunea a III-a, au fost reprezentate cum urmează: „Victoria”, Arad prin dl secretar Sava Raicu, „Bihoreana”, Oradea-mare prin dl Josef Pytlík, directorul Filialei din Brünn a U. B. C. S., „Nădlăcana”, Nădlac prin dl vice-director Hugo Sekal, iar „Lugoșana” prin dl Virgiliu V. Bontescu, funcționar la Filiala din Brünn.

Adunarea a decurs în cea mai perfectă ordine. Iată câteva cifre din bilanțurile ultimilor 2 ani:

	1906	1905
Activa	K 127.320,000	K 70.170,000
Capital soc.	7.000,000	4.000,000
Profit brut	1.202,200	557,000
Profit net	454,152	270,000
Dividendă	18 = 4 1/2%	17 = 4 1/4%
Funcționari	120	65
Reviriment	K 2,777.539,000	K 1,515.611,000

Profitul anului ultim s'a distribuit precum urmează:

Dividendă 4 1/2%	K 315,000
Diferitelor fonduri de rezervă	132,915
Transpus	6,237
	<u>K 454,152</u>

Prin emisiunea a IV-a de acții, care e tocma în curgere, se urcă capitalul social la K 10,000,000

In vara anului curent se vor înființa încă 2 Filiale: în Triest și Lemberg.

In comitetul de supraveghiere la Filiala din Brünn s'au ales domnii: Sava Raicu, secretarul institutului „Victoria”, Arad și Peter Kompis, șefcontabil la „Tatra-Banca”, Turócz-Szt.-Márton.

Un raport detaliat se va publica incurând în broșură separată și în limba română. V. V. B.

Sumar.

Modernizare. — La chestiunea însoțirilor. — Societăți cooperative pentru pământuri. — „Ardeleana”. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Ardeleana”, „Bihoreana”, „Casa de păstrare”, Mercurea, „Ciocovana”, „Crișana”, „Doina”, „Iulia”, „Lipovana”, „Nădlăcana”, Ustredni banka ceskych sporitelen din Praga.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 3 Aprilie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpes a vir de
A. Datoria de stat ungară.			
4	Kenta ung. aur, scut. de dare	112.45	112.75
4	" " Cor. " " "	94.60	94.95
3 1/2	" " " " " " " " "	83.30	83.75
—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	200.50	199.—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	151.—	152.—
4	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	77.50	75.50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	101.75	101.50
4	" rurale ungare " " "	95.50	95.25
4	" " croato-slav. " " "	—	96.50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	98.90	98.80
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	98.80	98.80
4-2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	100.25	100.30
4-2	" " " " argint April-Oct. " " "	100.25	100.30
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	154.10	153.—
4	" " " " 1860 à fl. 100.—	212.50	218.—
—	" " " " 1864 à fl. 100.—	264.—	269.—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	117.20	117.25
4	" " Cor. " " " "	98.90	99.10
3 1/2	" " de invest. " " " "	89.—	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	93.40	93.50
5	" " Viena " " "	103.—	—
6	" " bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	119.90	119.—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	95.—	94.50
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99.20	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	100.45	100.50
4	" " " " 50 ani în coroane	100.85	100.80
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	100.30	101.—
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta în fl	96.40	96.65
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	96.40	96.65
4 1/2	Obl. com. "banca ung. Pesta cu 10% premie	107.20	107.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	96.40	96.75
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	96.40	96.50
4	Obl. com. " " " " " " " " " " " " " " " " " "	96.40	96.75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	119.50
4	Scris. fone Inst. de credit fonciar ungar în cor.	95.80	96.—
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	100.15	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	96.75	96.75
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	120.—
5	"Albina", Sibiu	—	101.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	100.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	101.25	100.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	97.—	97.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	102.—	102.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	101.25	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	97.—	97.—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	276.—	—
3	1880 à fl. 100	—	—
—	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	282.57	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	257.50	254.—
2	" " " " sâmbesc à frs 100 —	106.—	110.—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	256.—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5.—	23.60	24.—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100.—	446.—	450.—
—	Buda, comuna à fl. 40.—	177.—	175.—
—	Pálffy, à fl. 40.—	180.—	184.—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	47.75	48.50
—	" " " " ungară, à fl. 5.—	28.50	28.25
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100.—	494.—	492.—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	9.50
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4.—	—	11.50
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11.40	11.43
—	20 franci aur	19.16	19.19
—	20 marce aur	23.58	23.58
—	Sovereigns pr bucată	24.22	—
—	Ruble hârtie per bucată	2.52	2.54
—	100 Marce hârtie	118.05	118.15
—	100 franci hârtie	—	95.97
—	100 lire hârtie	95.77	95.70
—	100 lei hârtie	—	95.—

„AURORA”,

institut de credit și econ. soc. pe acții în Baia-mare.

CONCURS.

„Aurora”, institut de credit și economii în Baia-mare (Nagy-Bánya), publică concurs pentru ocuparea postului de **cassar** dotat cu salariu anual de K 1000.

Reflectanții au să depună la cassa institutului înainte de ocuparea postului o cauțiune de K 2000 în numărar, sau în hârtii de valoare, sau în garanță hipotecară în locul prim.

Nou alesul, după serviciul de un an de probă, eventual va fi numit funcționar definitiv.

Recursele sunt de a se înainta până la 15 Aprilie n. a. c., iar postul va fi de a se ocupa în 15 Maiu n. a. c.

Baia-mare, la 26 Martie n. 1907.

Nr. 61 (1—1)

Direcțiunea.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 2 (14—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea hipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărăși economice.